

Cienījamā Latvijas tauta!

1990. gada 4. maijs ir mirklis, kas neatgriezeniski mainīja mūsu valsts vēsturi. 138 'jā', kas atbalsojās Augstākās padomes sēžu zālē, Vecrīgas ielās, katrā latvietī mājās un pasaulē.

Mūsu valsts jaunāko laiku vēsture sākās vietā, kur vairums būtu nobijušies. Tā sākās ar ticību brīvībai, kas pārauga drosmīgā rīcībā. Mūsu valsts vienmēr sākusies ar drosmīgiem cilvēkiem. Tādiem, kam neviens darbs nav bijis par grūtu. Cilvēkiem, kas spējuši dot vairāk, kā pretī ņemt.

Laiks pēc 4. maija deklarācijas pieņemšanas bija trauksmains. Jau tajā pašā dienā sākās pieprasījumi atcelt pieņemto deklarāciju. Tika rīkoti streiki un sarunas par tās leģitimitāti, kas ilga vairāk nekā gadu. Grūti aptverams, bet ar visaugstāko cieņu novērtējams ir tas, cik ilgi Augstākās padomes deputātiem bija jāstāv par savu 'jā' vārdu Latvijas neatkarībai, atkal un atkal apstiprinot, ka Latvijai ir jābūt brīvai un demokrātiskai valstij.

Ik vienam ir zināms cik grūti tapusi mūsu valsts. Cik daudz drosmes un spēka bija vajadzīgs, lai atgūtu neatkarību. Tāpēc, šodien gribu runāt par to, kas notika pēc 4. maija. Par valsti kurā dzīvojam šodien, par cilvēkiem, kuri mums ir līdzās, par to, vai varam godīgi sev teikt, ka visu mūsu valsts labā esam darījuši pēc labākās sirdsapziņas.

Tieši šobrīd mums nepieciešama valstisko, cilvēcisko un arī savu kopīgo vērtību apzināšanās.

Mums līdzās dzīvo neskaitāmi daudz drosmīgu cilvēku. Zemnieki un lauksaimnieki, kas rūpējas par mūsu zemi. Skolotāji, kas rūpējas par jaunās paaudzes izglītošanu. Mediķi, kas nodrošina veselības aprūpi. Iekšlietu struktūru darbinieki, kas ik dienu rūpējas par mūsu drošību un kārtības uzturēšanu. Jaunieši, kas brīvprātīgi piesakās valsts aizsardzības dienestā un jaunieši, kuri šodien ir šeit zālē un veidos Latvijas nākotni. Līdzciltvēki, kas aizvien rod jaunus veidus, kā palīdzēt un atbalstīt Ukrainu. Bruņotie spēki, kas pašizliedzīgi ikdienas stāv mūsu valsts sardzē, stiprinot valsts drošību.

Tomēr politiskajās arēnās drosmes nozīme šķiet pārprasta. Starptautiskajā politikā Latviju pārstāvam pārliecinoši, taču, pieņemot lēmumus tepat mājās, bieži maldāties nesaskaņās un neapzināties sava pienākuma nozīmi mūsu tautas priekšā. Drosmīgi kļūst nav tas pats, kas pieņemt drosmīgus lēmumus. Mēs bieži dzirdam, ka tiek piesaukta drosmē, bet tai neseko ne vēlme, ne nepieciešamā rīcība uzņemties atbildību par sekām gan politiskā, gan valstiskā līmenī.

Arī vēlēšanu tuvums daudziem apdullinājis un aizmiglojis prātus. Popularitāte un sava tēla spodrināšana laikā, kad mūsu sabiedrību sagaida aizvien jauni izaicinājumi un globāli draudi nav drosmē. Vēlēšanu tuvums nedrīkst kļūt par attaisnojumu nepārdomātiem lēmumiem, kuru sekas būs jāizjūt sabiedrībai. Mums jāpieliek visas pūles, lai parūpētos par pamatlietām, kuras pieprasa mūsu tauta.

Esam aizmirsuši, kā tas ir ilgstoši pastāvēt par saviem lēmumiem un nenogurstoši apliecināt savas izvēles nozīmīgumu. Neapšaubāmi – mēs dzīvojam laikā, kad aktualitātes mainās pa stundām, ne dienām. Tomēr, neraugoties uz straujo tempu, kādā virzāties uz priekšu, mūsu pieņemtie lēmumi nedrīkst būt sasteigti un nepārdomāti, lai tikai nenokavētu pareizo brīdi un iegūtu mirkli atzinības.

Tāpat, nemitīgi nodalām sabiedrību no politikas veidotājiem, lai gan sabiedrību veidojam mēs visi. Katrs ar savu darbu – lielu vai mazu. Katrs no mums ir daļa no tā, kāda šodien ir un rīt būs Latvija. Darīsim savu darbu ar atbildību! Rūpēsimies par savas valsts, savu un savas ģimenes labklājību!

Savā aizņemtībā un nemitīgi tiecoties pēc izcilības, esam aizmirsuši to, kā būt vienkāršiem. Esam zaudējuši prasmi novērtēt vienkāršību un ikdienišķas lietas.

Reizē esam aizmirsuši, kas patiesībā ir patriotisms. Tie nav skaļi vārdi vai svētku dienas, bet gan cieņa pret savu tautu, ikdienišķas rūpes par savu vidi un cilvēkiem. Patriotisms slēpjas sakoptā dārzā, izkoptā valodā, godprātīgi paveiktā darbā, bērnos, kuri audzināti ar cieņu uz savu zemi un vēsturi.

Ja mēs patiesi spētu novērtēt vienkāršās lietas, es ticu, ka mēs dzīvotu daudz saliedētāk un cilvēcības mūsos būtu daudz vairāk, padarot sabiedrību stiprāku un noturīgāku.

Cieņa pret darbu rodas, to darot, un cieņa pret cilvēku sākas ar spēju pamanīt vērtību ikkatrā no mums. Nav svarīgi kāda darba darītāji mēs esam. Katra profesija ir no svara. Strādnieki Latvijas lauku un mežu saimniecībās. Pastnieki, frizieri, elektriķi un šoferi. Uzņēmēji, skolēni un studenti.

Tomēr, konflikti un vardarbība, kas pārņēmusi daļu pasaules turpina notrulināt mūsu apziņu un mūsu spēju būt līdzcieņiem. Pašiem negribot, mēs turpinām vairot naidu un konfliktus arī savā sabiedrībā. Bieži ar vārdiem, attieksmi un vienaldzību. Mēs kļūstam neiecietīgi pret atšķirīgo, ātrāk nosodām un retāk cenšamies saprast. Mums šķiet, ka drīkstam draudēt politiķiem, drīkstam verbāli aizskart citus un attaisnot to ar dūsmām vai neapmierinātību. Šāda rīcība tikai padziļina plaisas sabiedrībā un vājina savstarpējo uzticēšanos. Tā dod iespēju autoritatīviem režīmiem ārpusē ietekmēt mūs vairāk, nekā domājam.

Šis ir vēlēšanu gads. Esam bijuši liecinieki tam, cik viegli var iedragāt vai zaudēt valsts demokrātisko virzību, ja sabiedrība kļūst vienaldzīga un sašķelta. Tam, piemērs ir valstis, kas zaudējušas cīņā ar agresorvalsts ietekmi vēlēšanās, kas nozīmē valstu tuvināšanos ar austrumu kaimiņiem. Piemērs ir arī Moldova un Ungārija, kuru iedzīvotāji par spīti agresorvalsts centieniem, izvēlējās pragmatisku un skaidru valsts virzību uz eiropiskām un demokrātiskām vērtībām.

Mudināsim katru, kas mums tuvs, doties uz vēlēšanām! **Vēlēšanas ir ne tikai katra pilsoņa iespēja paust savu gribu, bet arī veids, kā nosargāt savu valsti.**

Brīvība nekad nav bijusi pašsaprotama. Mēs, latvieši, pārāk labi zinām, cik dārga ir brīvības cena un cik smaga ir okupācijas nasta. Tāpēc mūsu pienākums ir stingri stāvēt

par patiesību, taisnīgumu un tautas tiesībām pašai lemt savu likteni. Krievija ir un paliek drauds Eiropas drošībai, demokrātijai un mieram. **Taču brīva tauta vienmēr būs stiprāka par jebkuru tirāniju.** Mums ir jāturpina visiem spēkiem atbalstīt Ukrainu un būt plecu pie pleca līdz dienai, kad Ukraina tiks atbrīvota no Krievijas iebrucējiem.

Vēsture nekad neatkārtojas pilnīgi vienādi. Tomēr mazai tautai, kas vēlas savas valsts pastāvēšanu, izšķiroši ir būt vienotai. Ir jārod veids, kā apvienot visus pilsoņus kuri ciena sevi un savu valsti, neraugoties uz uzskatu atšķirību. Kopīga izpratne par valsts nozīmi var spēt saliedēt pat visdažādāko uzskatu cilvēkus vienota mērķa vārdā - savas valsts vārdā.

Mēs sākamies tur, kur ir zeme, kur ir darbs, kur ir mājas. Tur, kur jūtamies piederīgi. Mēs sākamies vietā, kur ir brīvība. Kur pa savu purvu dzērvenēs izbrist, kur rudenī meža mitro gaisu elpot. Kur smaržo pēc maizes, vasaras un jūras. Mēs sākamies vietā, kur likumots ceļš mūs ved uz mājām. Mēs sākamies sevī. Un mūsu valsts ceļš ir brīvība un demokrātija. **Brīvība ir mūsu ceļš mājās.**

Mēs sākamies ar Latviju. Latvija ir cilvēki. Tie esam mēs. Tā ir mūsu katra pieredze izdzīvot brīvību . Smelties saujām un nodot to tālāk.

Novērtēsim to, kas mums ir – mūsu brīvību, mūsu valsti un mūsu valodu. Jo ikdienas steigā mēdzam piemirst mūsu vērtības. Atcerēsimies arī pateikt viens otram paldies par to, ka mēs, latvieši, viens otram esam. Ka mums visiem kopā ir sava zeme Latvija, ko mēs ar lepnumu varam saukt par savām mājām.

*Dievs, svētī Latviju:
Zemi, cilvēkus, valodu,
Dziesmu un ticību,
Godaprātu un darba tikumu;
uzturi mūs dzīvus,
Dari mūs brīvus-
Garā un pateicībā,
Cilvēka vārda cienīgus
Latviešus
Tēvzemē un pasaulē.
Velta Toma*

Sveicu Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā!

Dievs svētī Latviju!